

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ

ВСТУПНА КАМПАНІЯ 2013 РОКУ В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ:

ОСОБЛИВОСТІ, ІННОВАЦІЇ, ПІДСУМКИ, ЗАВДАННЯ

Москаленко В.Ф., Яворовський О.П., Науменко О.М., Цехмістер Я.В., Терлецький Р.В.

Актуальним завданням в сучасних умовах формування вищої освіти, відповідно до європейських та світових стандартів, залишається збереження засад демократичності, прозорості, рівного і справедливого доступу до якісної вищої освіти. Ця теза підтверджена словами Президента України Віктора Федоровича Януковича, який при затвердженні «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» зазначив: «Стратегія спрямована на підвищення якості й конкурентоспроможності освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, прискорення інтеграції України у європейський освітній простір». Особливо важливе завдання поставлене перед освітянами в галузі медичної освіти. Від якості та рівня вищої медичної освіти залежить якість та результативність проведення реформи охорони здоров'я, головним завданням якої, за словами Міністра охорони здоров'я Раїси Василівни Богатирьової, є відродження престижу і репутації медичної професії, за рахунок забезпечення медику гідної оплати праці, соціальної захищеності, можливості професійного розвитку. Світовий досвід розвитку медичної освіти переконує в потребі розвитку профорієнтованості молоді, яка планує здобувати медичну освіту. Це твердження було озвучено Президентом України Віктором Федоровичем Януковичем на засіданні Комітету з економічних реформ 11 червня 2013 р, він сказав: «Коли молода людина визначається йти в медичній навчальний заклад, її для цього треба готувати. Підготовку дітей до майбутньої професії медика треба починати з 5,6,7 класів. Для цього слід створити систему ліцеїв, і їх кількість у країні повинна бути набагато більшою,

ніж вона зараз є. Тоді ми будемо мати фахівців».

Не дивлячись на непросту демографічну ситуацію, зумовлену невеликою чисельністю випускників 2013 року, кількість заяв, які надійшли до ВНЗ України стала рекордною за останні роки і, за даними Єдиної державної електронної бази освіти, їх кількість склала 2 200 100. Прийом заяв від абітурієнтів проводився відповідно до Умов прийому до вищих навчальних закладів України у 2013 році, затверджених Наказом МОН України від 05.11.2012 р. №1244, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України

13.11.2012р. за № 1902/22214. Цими Умовами було передбачено прийом заяв від вступників як особисто (в паперовому вигляді), так і в електронному вигляді з використанням системи ЄДЕБО. В електронному вигляді до ВНЗ України надійшло 620 600 заяв вступників, що склало 28,2% від усіх поданих заяв. Вступну кампанію до ВНЗ у 2013 році Міністр освіти та науки України Дмитро Володимирович Табачник на Нараді з керівниками провідних вищих навчальних закладів України щодо проведення вступної кампанії 2013 року характеризував двома словами: стабільність і спокій. Для регламентації роботи приймальних комісій університетів МОН України було видано низку нормативних документів, якими керувалися впродовж роботи Приймальна комісія НМУ, а саме – накази(4), листи (8). Окрім того, для оптимізації вступної кампанії до ВНЗ МОЗ України видало 1 наказ та 6 листів. На основі Умов прийому до вищих навчальних закладів України були створені Правила прийому до Національного медичного університету імені О.О. Богомольця у 2013 році, які стали основним

нормативним документом для роботи Приймальної комісії НМУ. Внутрішній розпорядок регламентувався 20 наказами по НМУ.

У 2013 році перед Приймальною комісією НМУ було поставлено завдання створити всі умови для проведення максимально ефективного інформування майбутніх вступників про умови вступу до НМУ, можливості здобуття ними різних рівнів медичної освіти та спеціалізації для формування якісного складу абітурієнтів цього року. Для реалізації поставленої мети Профорієнтаційна робота проводилась Приймальною комісією упродовж усього навчального 2012/2013 року, до якої були залучені усі підрозділи Університету, деканати та Студентський парламент. Проводилися дні відкритих дверей: 2 – в стінах Національного медичного університету імені О.О. Богомольця та 19 – поза межами університету, у містах Чернігові, Житомирі, Луцьку, Черкасах, Ужгороді та ін., на яких були присутні 3,7 тис. майбутніх абітурієнтів. Відбулися зустрічі з учнями 348 середніх загальноосвітніх шкіл та 81 медичних коледжів та училищ. Створено 2 новірекламнітелевізійні-фільми про НМУ, якідемонструвалися на центральних та 8 обласних телеканалах. Ректор та провідніфахівці закладу багаторазововиступали на радіо, телебаченні, у друкованих засобах масової інформації. Підготовлено та видано спеціальної випуск газети «Медичні кадри» з правилами прийому до НМУ в 2013 р., рекламні матеріали, буклети тощо. У провідних виданнях розміщено публікації про заклад та його факультети. Функціонували інформаційне електронне табло, яке висвітлює відомості про університет, інформаційно-рекламні банери, було розгорнуто намет, створено сучасний дизайн web-сайту НМУ та web-сайту ректора зі зворотним зв'язком, забезпечено роботу багатоканальної телефонної лінії приймальної комісії, запроваджено проведення регулярних соціологічних опитувань серед потенційних абітурієнтів.

Вступна кампанія 2013 у НМУ мала досить багато особливостей та інновацій. Основною особливістю, яку важливо відмітити, є прийом заяв до НМУ у 2013 році відповідно до нового ліцензованого обсягу прийому, оскільки університет пройшов ліцензування і акредитацію та одержав право на продовження усіх видів освітньої діяльності до 01.07.2023 р. (Ліцензія АЕ №270518 від 05.06.2013 р., Сертифікат про акредитацію РД-IV №1124719 від 05.06.2013 р.). Ліцензований обсяг прийому до НМУ збільшено

до 2870 місць, що на 260 місць більше, ніж у минулому році.

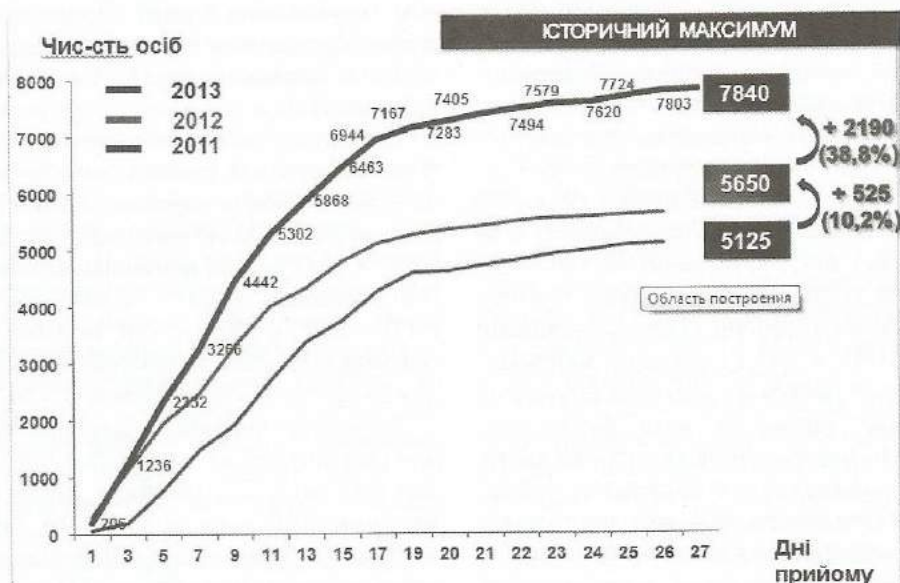
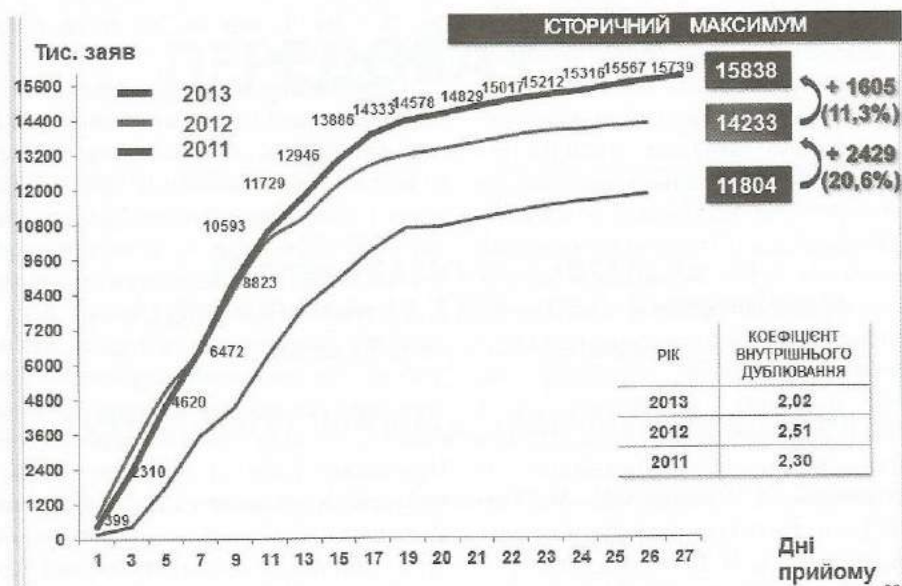
Особливістю вступної кампанії 2013 року було незначне зменшення, порівняно з 2012 роком, чисельності осіб, які взяли участь у зовнішньому незалежному оцінюванні знань з української мови і літератури, біології, фізики, хімії на 8,5 тис. осіб (2,6%). Проте це не відбилося на кількості поданих заяв від абітурієнтів до нашого вузу.

Прийом документів в цьому році тривав 27 днів, проте вже протягом першої половини цього періоду абітурієнтами було подано близько 70% заяв, що свідчить про авторитетність нашого університету. Для більш ефективної роботи Приймальної комісії до роботи у ній було залучено старших лаборантів кафедр в кількості 57 осіб. Для вивчення домінуючих чинників вибору НМУ серед абітурієнтів було проведено соціологічне опитування новоствореною соціологічною групою Приймальної комісії. Проанкетовано 4650 респондентів, що на 351 особу більше ніж у 2012 році та встановлено, що 32,5% осіб подали заяви тільки до НМУ.

Цьогорічні показники кількості поданих заяв та чисельності осіб, що подали заяви є найбільшими за всю історію університету. Кількість заяв 2013 року склала 15 838 від найбільшої кількості осіб – 7 840. У 2012 році ці показники склали 14233 і 5650 відповідно, у 2011 – 11804 і 5125, у 2010 – 11141 і 5078, у 2009 – 8091 та 4588. Оцінюючи динаміку, впродовж п'яти останніх років кількість заяв зросла на 95,7%, абітурієнтів – на 70,9%.

Позитивна динаміка росту спостерігається і серед абітурієнтів іноземних громадян. Кількість заяв від них склала 353, що у 2 рази перевищує показник 2010 року та на 16,9% більше ніж минулорічний показник. Відповідно кількість осіб, котрі зараховані, склала 131, що у 2,1 рази більше ніж у 2010 році та на 24,8% більше ніж у минулому році. З чисельністю зарахованих іноземних громадян щорічно зростає і кількість держав, з яких вони вступають до нашого вузу. Так, у 2013 році до НМУ вперше прийнятий на навчання громадянин Австралії. Відтепер в університеті навчаються представники 66 країн усіх континентів світу.

Аналізуючи результати прийому документів до НМУ, можна сказати, що рекордна кількість осіб та заяв від них підтримана ще однією інновацією вступної кампанії 2013 – можливістю абітурієнтів подавати заяви для вступу до університетів з використанням ЄДЕБО. Таких заяв до НМУ надійшло 6710, що склало 42,4% загальної кількості

кості поданих заяв до університету. Особливістю є те, що середній бал вступників (693,9), які скористалися системою ЄДЕБО для подачі заяви до НМУ на 5,1 бала вище, ніж у осіб, які подавали заяви особисто (688,8).

Оптимізувала роботу Приймальної комісії ще одна інновація 2013 року – запровадження однієї заяви від абітурієнта для вступу на бюджетну і на контрактну форму навчання в межах спеціальності, що надало таку перевагу як скорочення часу подачі документів та рейтингування абітурієнтів відповідно до вимог МОН.

Визначною та знаковою подією для університету стало відкриття на базі НМУ медичного коледжу. Вперше у 2013 році розпочато набір до

новоствореного медичного коледжу НМУ на спеціальність «стоматологія ортопедична», освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст (5.12010106) на основі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 2 роки. На 60 місць було подано 60 заяв. З них рекомендовано до зарахування – 25 осіб.

Зміна чисельності осіб, умов прийому та подачі заяв, кількісних особливостей проходження вступниками ЗНО опосередковано вплинуло і на якісну характеристику сертифікатів в цьому році. Умови вступу були визначені для осіб, які мали особливі досягнення (призери III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідних робіт учнів – членів Малої академії

наук та призери IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів). До конкурсного балу при вступі на основі повної загальної середньої освіти таким абітурієнтам зараховувався додатковий бал, якщо вони вступали на напрями, для яких профільним є вступне випробування з предмета з якого вони є призерами. Відповідно до цього правила ще однією особливістю вступної кампанії 2013 року стала подача заяв до НМУ абітурієнтами із загальним конкурсним балом 800 і більше. Таких вступників у НМУ було 13 осіб.

Чисельність осіб, які подавали заяви для вступу на 2 спеціальності 2014 (25,7%), а на 3 – 2992 (38,2). Коефіцієнт дублювання склав 2,02, що на 0,49 менше ніж в минулому році. Така динаміка зумовлена запровадженням однієї заяви від абітурієнта для вступу на бюджетну і контрактну форми навчання в межах спеціальності, що ліквідувало можливість появи 4,5 та 6 заяв від одного абітурієнта.

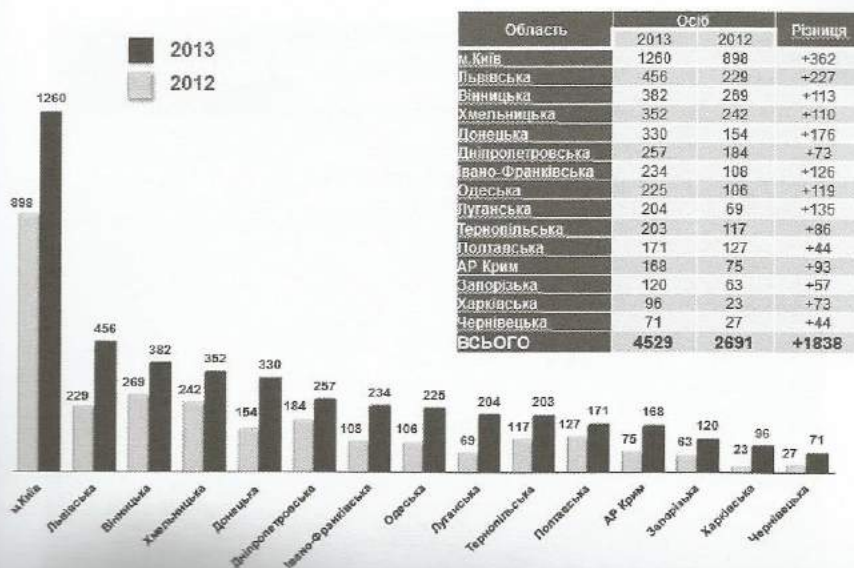
Аналізуючи кількісний та якісний склад абітурієнтів та їх заяв до НМУ у 2013 році відмічається підвищення кількості заяв від чоловіків 4891 (4267), жителів м. Києва 2701 (2482). Проте негативна тенденція спостерігається по заявам від середніх медичних представників, що підтверджується зниженням їх кількості у порівнянні з минулорічними показниками від 1227 до 724. Зменшилась і кількість поданих заяв від жителів сільської місцевості до 18,9% від загальної кількості у цьому році, проти 27,8% в минулому.

Особливих відмінностей у якійсній характеристиці вступного балу абітурієнтів у 2013 році не відбулось, окрім абітурієнтів з загальною сумою балів 496–600, частка яких зросла у цьому році, в

порівнянні з 2012 роком з 3% до 4,1% (від 170 до 321 абітурієнтів)

Позитивна динаміка відмічена у зростанні чисельності абітурієнтів з усіх регіонів України з 5650 у 2012 році до 7840 осіб у 2013 році, що свідчить про щорічне зростання авторитету НМУ на загальнодержавному рівні. Аналізуючи чисельність осіб з різних областей спостерігається позитивна тенденція у зростанні числа осіб з «університетських регіонів». Їх чисельність зросла з 2691 до 4529, тобто на 68%, а з 2010 року їх число збільшилось втричі. Звертає на себе увагу і той факт, що чисельність абітурієнтів з «університетських регіонів» збільшилась за рахунок вступників з високими загальними балами (721–800). Така динаміка є позитивною і вказує на підвищення авторитету нашого університету серед інших вищих медичних навчальних закладів.

Відповідно до Правил прийому до Національного медичного університету імені О.О. Богомольця та Умов прийому до вищих навчальних закладів України у 2013 році були визначені категорії абітурієнтів, які мають вступати на пільгових умовах. Не дивлячись на зростання числа абітурієнтів, частка осіб пільгових категорій знизилась у порівнянні з попереднім роком на всіх факультетах з 12,2% до 8%: лікувальна справа – 10,7% (16,53%), педіатрія – 7,5% (8,95%), медико-профілактична справа 6,5% (7,96), стоматологія – 3,2% (7,89%), медична психологія – 4,9% (7,81%), факультет підготовки лікарів для збройних сил (чоловіки) – 3,3% (1,7%), факультет підготовки лікарів для збройних сил (жінки) – 0,8% (6,12%).

Конкурсна ситуація на місця держзамовлення складалась на усіх факультетах, спостерігалось збільшення конкурсу на всіх факультетах в цілому з 11,1 в 2012 році до 16,7 в 2013 році. На факультетах відповідно конкурс становив: лікувальна справа – 10,8 (7,51), педіатрія – 26,1 (19,6), медико-профілактична справа 28,6 (22,62), стоматологія – 159 (57), медична психологія – 64 (109), факультет підготовки лікарів для збройних сил – 11,9 (3,5).

По закінченню проведення рейтингування і «хвиль зарахування» на бюджетну форму навчання зараховано 750 осіб. З них чоловіків 263 (222) та 486 жінок. Число «медалістів» та випускників коледжів, які отримали диплом з відзнакою – 300 (398). Серед зарахованих підвищилось число киян – 183 (134) та осіб, які закінчили медичний ліцей – 39 (37). За результатами співбесіди зараховано 10 осіб (20), поза конкурсом – 149 осіб (137). На місця цільового набору сільської молоді зараховано 172 особи (173). Проте певні управління охорони здоров'я ОДА не забезпечили необхідного конкурсу (1,5–2,0 осіб/місце), а саме на спеціальність «Лікувальна справа» – Херсонська (1,36 осіб/місце), Хмельницька (0,00 осіб/місце), Чернігівська (1,43 осіб/місце), на спеціальність «Педіатрія» – Миколаївська (0,5 осіб/місце), Полтавська (1,0 осіб/місце), на спеціальність «Медико-профілактична справа» – Житомирська (1,0 осіб/місце).

На основі аналізу сертифікатів ЗНО зарахованих осіб встановлено, що в 2013 році знизилась кількість зарахованих осіб на бюджетну форму

навчання з загальним вступним балом 496–600 з 0,5%(2012 р.) до 0,4%, з балами 601–720 підвищився з 34,0% (2012 р.) до 35,9%, та незначно знизилась кількість осіб з балами 721–800 – 63,7% (65,5%). Середній бал абітурієнтів, зарахованих на місця держзамовлення, загалом по університету склав 750,9 балів. По спеціальностям середній бал зарахованих: лікувальна справа – 764,7, педіатрія – 725,9, медико-профілактична справа – 710,4, стоматологія – 798,1, медична психологія – 727,7, факультет підготовки лікарів для збройних сил – 727,8.

Склалась конкурсна ситуація і на місця понад план державного замовлення. Загальний конкурс по університету на ці місця – 7,33 (4,14). Конкурс за спеціальностями: лікувальна справа – 34,42 (20,51), педіатрія – 20,38 (15,65), медико-профілактична справа – 5,6 (3,28), лікувальна справа (2 курс) – 1,03 (1,37), стоматологія – 4,69 (2,94), фармація – 9,97 (3,95), технологія ПКЗ – 3,43 (2,02), фармація (заочна форма) 1,49 (1,16), медична психологія – 5,22 (2,80).

Позитивним явищем вважаємо збільшення чисельності абітурієнтів, що подали заяви тільки на контрактну форму навчання. Їх число – 1268 осіб, що складає 16,2% від загального числа абітурієнтів НМУ 2013 року і на 31,8% більше, ніж у минулому році. Число абітурієнтів, що виявили бажання навчатися тільки на контрактних умовах зросло за усіма спеціальностями.

В результаті, на місця понад план державного замовлення зараховано 1558 особи, з них за спеціальністю «лікувальна справа» – 133, «педіатрія»

– 110, «медико-профілактична справа» – 175 осіб, на стоматологічний факультет за спеціальністю «стоматологія» – 370, на фармацевтичний за спеціальністю «фармація» – 112, за спеціальністю «технологія парфумерно-косметичних засобів» – 30, на фармацевтичний на заочну форму навчання за спеціальністю «фармація» – 500, на медико-психологічний факультет за спеціальністю «медична психологія» – 83, на II курс за спеціальністю «лікувальна справа» – 20 осіб, до Медичного коледжу НМУ за спеціальністю «стоматологія ортопедична» – 25 осіб.

На основі проведеної роботи та її критичного аналізу Приймальною комісією НМУ було створено ряд пропозицій щодо удосконалення та оптимізації роботи приймальних комісій ВНЗ та зокрема ВМНЗ України, які затверджено на Заключному засіданні Приймальної комісії НМУ імені О.О. Богомольця. Пропозиції включають в себе наступні позиції:

1. Внести зміни до Умов прийому до ВНЗ України в 2013 році щодо порядку зарахування осіб, яким законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», надане право на особливі умови зарахування, а саме, визначити право зарахування таких вступників тільки поза конкурсом незалежно від наявності чи відсутності у них відзнаки за навчання (скасувати співбесіду).

2. Обмежити кількість заяв від абітурієнтів, в паперовій чи електронній формах, до трьох вищих навчальних закладів України та не більше ніж на три напрями (спеціальності) у кожному з них.
3. Обмежити терміни розгляду апеляцій щодо перегляду результатів ЗНО в УЦОЯО до початку прийому документів ВНЗ України у 2013 р.
4. Нараховувати додаткові бали особам, які в рік вступу закінчили підготовчі курси при ВМНЗ (по аналогії з природничо-математичними та інженерно-технічними напрямками).
5. Зарховувати осіб, які подавали оригінали документів на спеціальності, де відсутнє державне замовлення, відразу після завершення терміну прийому документів.
6. Запровадити у провідних ВНЗ України письмове тестування (співбесіду) з профільного предмету для підвищення якості відбору абітурієнтів.
7. Проводити ранджування ВНЗ по кількості поданих від абітурієнтів заяв не за їх абсолютною кількістю, а в розрахунку на 100 або 1000 осіб, які навчаються.
8. Ввести в роботу приймальної комісії журналу електронної реєстрації абітурієнтів замість паперового.